

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3571/2549

พนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ บริษัทติดกร จำกัด (มหาชน)ผู้ร้อง นายสิทธิ สุขประเสริฐพร กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 36, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 134, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

การใช้สิทธิตาม ป.อ. มาตรา 36 เป็นการที่บุคคลภายนอกใช้สิทธิขอคืนทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบ โดยมีต้องคำนึงว่าสิทธิของบุคคลภายนอกจะเกิดจากการกระทำอันเป็นการละเมิดหรือสัญญา ทั้งการที่ผู้ร้องไม่ใช่สิทธิทางแพ่งกับจำเลยที่ 1 และร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืน ก็เป็นเรื่องไม่ถือเอาประโยชน์จากข้อสัญญาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิทธิที่ผู้ร้องจะใช้หรือไม่ก็ได้ และเมื่อผู้เช่าซื้อผิดสัญญา ผู้ร้องในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของกลางที่ให้เช่าซื้อคืนได้ กรณียังไม่พอฟังว่าเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้บังคับกฎหมายอาญาหรือค่าธรรมเนียมศาล หรือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ 1 อันเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตแต่อย่างใด เพราะกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 134, 160 ทวิ และริบรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน บบค 783 กรุงเทพมหานคร ของกลาง ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถจักรยานยนต์ของกลาง ผู้ร้องให้จำเลยที่ 1 เช่าซื้อไป ผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ขอให้คืนรถจักรยานยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้คืนรถจักรยานยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด การให้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางเป็นวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของผู้ร้อง หลังจากผู้ร้องให้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไปแล้ว จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้เช่าซื้อเป็นผู้ครอบครองใช้สอยรถจักรยานยนต์ของกลาง ผู้ร้องไม่อาจทราบได้ว่าจำเลยที่ 1 จะนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดอย่างไรและเมื่อใด ทั้งเมื่อจำเลยที่ 1 ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อและนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิดผู้ร้องก็มีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาเช่าซื้อ ทางนำสืบของโจทก์ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดคดีนี้ แต่กลับได้ความจากคำเบิกความตอบคำถามค้านของพันตำรวจโทดำรงค์ ขำเปลี่ยน พยานโจทก์ว่า ผู้ร้องไม่มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นในการกระทำความผิดด้วย ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังตามพยานหลักฐานผู้ร้องว่า ผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 ที่โจทก์ฎีกาว่า การใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 ควรเป็นเฉพาะกรณีที่เกิดจากนิเหตุอันเกิดจากการละเมิดซึ่งเกิดจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สัญญา และการที่ผู้ร้องไม่ใช่สิทธิทางแพ่งฟ้องร้องบังคับคดีตามสัญญากับจำเลยที่ 1 กลับมาร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้บังคับ

กฎหมายอาญาและค่าธรรมเนียมศาลอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่จำเลยที่ 1 เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับทรัพย์สินหากปรากฏว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินแก่เจ้าของ ดังนั้น การใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 จึงเป็นการที่บุคคลภายนอกใช้สิทธิขอคืนทรัพย์สินที่ศาลสั่งรับโดยมิต้องคำนึงว่าสิทธิของบุคคลภายนอกจะเกิดจากการกระทำอันเป็นการละเมิดหรือสัญญา ทั้งการที่ผู้ร้องไม่ใช้สิทธิทางแพ่งกับจำเลยที่ 1 และร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืน ก็เป็นเพียงการไม่ถือเอาประโยชน์จากข้อสัญญาที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นสิทธิที่ผู้ร้องจะใช้หรือไม่ก็ได้ และเมื่อผู้เช่าซื้อผิดสัญญา ผู้ร้องในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของกลางที่ให้เช่าซื้อคืนได้ กรณียังไม่พอพึงว่าเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้บังคับกฎหมายอาญาหรือค่าธรรมเนียมศาล หรือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ 1 อันเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตแต่อย่างใด เพราะกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต คำพิพากษาศาลฎีกาที่โจทก์อ้างรูปเรื่องไม่ตรงกับคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้คืนรถจักรยานยนต์ของกลางแก่ผู้ร้องศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

สมศักดิ์ เนตรมัย · สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์ · สุรศักดิ์ สุวรรณประกร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3571/2549>